

Utklipp fra:

Aftenposten

Aftenutgaven
OSLO

Pol. tendens: Høyre
(Se baksiden)

18. JAN. 1963

En tidløs vikingtype

Søren Richter.

Magister Søren Richter fyller 60 år den 20 januar.

Søren Richter er Norsk Polar-instituttets bibliotekar og levende leksikon. Når noen skulle ha opplysninger om polarlandene, sa jeg ofte: «Spør Richter. Husker han det ikke, vet han hvor det står.» Det være langt fra at han har alle sine kunnskaper fra Norsk Polar-instituttets bokhyller. Over et tidsrum av 30 år har han foretatt en rekke overvintringer og sommer-turer i Arktis, så han har fått et personlig kjennskap til folk og natur der som få.

Richter så dagens lys i Lier, tilbragte barneårene i Narvik og studerte etter artium arkeologi. I 1929 ble han med Arktisk Næringsdrifts overvintringsekspedisjon til Nordøst-Grønland som fangstmann for samtidig å få anledning til å foreta undersøkelser i hustuftene etter eskimoene, som døde ut der i midten av forrige århundre. Han var der i to år, deltok så i Norges Svalbard- og Ishavs-undersøkelser ekspedisjoner til Nordøst-Grønland somrene 1932 og 1933, overvintret atter for Arktisk Næringsdrift 1935—1936, samt med sine egne ekspedisjoner 1937—1938 og 1939—1940.

Da krigen kom, sluttet Richter seg til det norske skikompani på Island, og da kaptein Ullring besatte Jan Mayen i mars 1941, var Richter med. I 1942 ble han sendt til Svalbard for å kjøre inn indianske hundespenn, som skulle benyttes der. Han kom tilbake til Island med «Namsos», og han ledet da den første militære ekspedisjon tvers over Island i mars måned 1943 fra Akureyri over Kjølén mellom Hofsjökul og Langjökul til Reykjavik. I oktober 1943 kom han atter til

Jan Mayen og var der til krigens slutt, da han var blitt kommanderende offiser på øya. Fra 1946 var han bibliotekar ved Norges Svalbard- og Ishavs-undersøkelser, fra 1948 ved Norsk Polarinstittutt. Da instituttet i 1949 skulle sende ut sin store Antarktisekspedisjon, ble Richter sendt til Vest-Grønland, hvor han tok ut 30 grønlandshunder til ekspedisjonen. Somrene 1950, 1951, 1958 og 1959 ledet han avløsningsekspedisjonene til Myggbukta Radio og fangststasjonene på Nordøst-Grønland.

Alle disse reiser og hans studier har gjort Richter til en av våre fremste kjennere av de norske interesseområder i Arktis, og mange er det som har søkt hans bistand når de skulle ha opplysninger til sine bøker eller til annet bruk. Richter har, foruten en del mindre avhandlinger, utgitt: «A Contribution to the Archæology of North East Greenland» (1934), samt «Store Norske Ekspedisjoner» (1954). Bortsett fra en beretning om krigen på Jan Mayen har han ennå ikke skrevet noe om sine mange strabasiøse sledereiser med overnatting i rein-skinnpøsen under åpen himmel, om isskruinger i Grønlandsisen, jaktoplevelser, samt kjøreturer på svak is. Engang på Øst-Grønland, da isen på kanten av en råk begynte å bryte sammen under sleden, reddet han seg i siste øyeblikk ved å sette opp farten og svinge hundespennet inn på fastere is.

Richter er selv en kjempeskikkelse med never som kan sette noen hver i respekt, men samtidig er han en meget beskjeden og elskverdig mann, som ikke sier stort mer enn han er nødt til. John Giæver har i sin bok «Harbalne polar-karere» gitt ham følgende karikerte, men fornøyelige karakteristikk: «Han er tilvisse en mangesidig personlighet, og livsveien hans har vært mangslungen. I de ødemarker og på de bortgjemte steder han har plantet sine breie tråkk, der lever det sagn etter ham. Han er en slags godslig humrende vikingtype som synes ganske tidløs, en selsom blanding av urmenneske og distré professor og snill onkel og brølede løve til tider. Og en slags tung blanding av gravalvorlig forsker og nervefri kriger og fråter i livets goder fra kaldt fleskefett til islandske sauehuer preparert i sur melk. Snill som en gordonsetter og underfundig som en schäfer. Urikelig sta og beskjeden utover all fornuft. Uløselig komplisert og minuttøst grundig og dyktig».

Begravd mellom hauger av bøker er det ikke fritt for at Richter fremdeles lengter tilbake til den arktiske ødemark. Jeg håper imidlertid at Norsk Polarinstittutt ennå lenge må nyte godt av hans viden, og slutter meg til gratulantene i anledning dagen.

Anders K. Orvin.